

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

ÜRÜN BELGELENDİRME MERKEZİ

**ARAÇ TADİLAT
İNCELEME VE ONAY
YÖNERGESİ**

Kabul Tarihi : 23 Eylül 2005
Yürürlük Tarihi: 01 Kasım 2005

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak, Kısaltma Ve Tarifler

Amaç :

Madde 1 – Bu Yönerge; **21.10.2004** tarih ve **25620** (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “**Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik**”e göre yapım aşamasında; **Araçların İmal, Tadil ve Montaj Projelerinin inceleme ve onay** ile “**AİTM Seri Tadilat/ Seri İmalat Tip Onay Belgesi**” ve “**AİTM Münferit Araç Uygunluk Belgesi**” verilmesi ile ilgili olarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığının, Türk Standardları Enstitüsüne tevdi ettiği görev ve yetki çerçevesinde hizmet verilmesi amacı ile hazırlanmıştır.

Kapsam :

Madde 2 – Bu Yönerge; Sanayi ve Ticaret Bakanlığının **18.12.2003** tarih ve **17** sayılı oluru ile Türk Standardları Enstitüsü arasında imzalanan Protokol çerçevesinde “**Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik**”in kapsamında;

- Tip Onayı verilmeyen araçlara Seri İmalat/Tadilat Tip Onay Belgesi verilmesi,
- Araçların ithalinden önce proforma faturalarının onaylanması,
- İthal araçların denetlenmesi ve uygunluk yazılarının verilmesi,
- Tadilatlarla ilişkin projelerin onaylanarak AİTM Münferit Araç Uygunluk Belgesi, seri tadilat ve alternatif yakıtlı araçlar için Seri İmalat/Tadilat Tip Onay Belgesi verilmesi,
- Motorlu Araçlar Tip Onay Yönetmeliği (**MARTOY**) kapsamında tamamlanmamış Araç Tip Onay Belgesi bulunan **N** sınıfı araçlarda yapılacak uygulama ile ilgili işlemleri kapsar.

Hukuki Dayanak :

Madde 3 - Bu Yönerge; **132** Sayılı Türk Standardları Enstitüsü Kuruluş Kanununun **2.** Maddesinin **I.** Bendi ve **2918** sayılı Karayolları Trafik Kanununun **29. maddesi** çerçevesinde, Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkındaki Yönetmeliğe dayanarak hazırlanmıştır.

Kısaltmalar ve Tarifler :

Madde 4 - Bu Yönergede geçen kısaltmalar ve tarifler aşağıda verilmiştir.

Enstitü : Türk Standardları Enstitüsünü,

Yönetim Kurulu : Türk Standardları Enstitüsü Yönetim Kurulunu,

Genel Sekreterlik : Türk Standardları Enstitüsü Genel Sekreterliğini,

Ürün Belgelendirme

- Merkezi (ÜBM)** : Enstitü Ürün Belgelendirme Sistemini, bu yönerge hükümleri ve Milli ve/veya Milletlerarası belgelendirme kuralları esas alınarak oluşturulan bir kalite yönetim sistemi çerçevesinde Enstitü bünyesinde bu yönerge içerisinde verdiği hizmetlerle ilgili bağımsızlığa haiz, Türk Standardları Enstitüsü Ürün Belgelendirme Merkezi Dairesi Başkanlığını,
- APM** : ÜBM bünyesinde kurulan Araç Proje Müdürlüğünü
- Taşra Teşkilatı** : Belgelendirme, inceleme ve gözetim hizmetlerini yürütmek üzere Yönetim Kurulunca yetki verilen Bölge Müdürlüklerini ve mahalli temsilcilikleri
- Bakanlık** : T.C.Sanayi ve Ticaret Bakanlığını,
- Firma** : Müracaatta bulunan Kurum veya Kuruluşu,
- AİTM** : 21.10.2004 tarih ve 25620 sayılı resmi gazetede yayımlanan Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmeliğini,
- Tip Onay Belgesi** : AİTM Seri Tadilat/ Seri İmalat Tip Onay Belgesini,
- Münferit Araç**
- Uygunluk Belgesi** : Yetkili Mühendis Tarafından hazırlanmış Enstitü tarafından onaylanan AİTM Münferit Araç Uygunluk Belgesi,
- MARTOY** : Motorlu Araçlar ve Römorkları Tip Onay Yönetmeliğini,
- MOTOY** : İki veya üç Tekerlekli Motorlu Araçlar Tip Onay Yönetmeliği,
- TORTOY** : Tekerlekli Tarım veya Orman Traktörleri Tip Onay Yönetmeliği
- Protokol** : 15.12.2003 tarih ve 17 sayılı Bakanlık oluru ile imzalanan “Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik kapsamındaki bazı görevlerin Türk Standardları Enstitüsünce yürütülmesi hususunda yetkilendirilmesine dair Protokolü,
- TASİŞ** : Maliye Bakanlığı Tasfiye İşleri Genel Müdürlüğü
- YÖNERGE** : ÜBM Araç Tadilat İnceleme ve Onay yönergesi’ni,
- ifade eder.

Diğer tarifler AİTM ve Bakanlık’ca yayımlanan diğer yönetmelikler ve ilgili tebliğlerde belirtilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM Organlar

Belgelendirme Komisyonu :

Madde 5 – Ürün Belgelendirme Merkezi Dairesi Başkanının başkanlığında Araç Proje, İnceleme ve Koordinasyon Müdürlüklerinden teşekkül eder.

- Bu komisyon yönergenin uygulanması ile ilgili olarak “AİTM Seri Tadilat/ Seri İmalat Tip Onay Belgesi” verilip verilmemesi, kapsam genişletme, belgenin

yenilenmesi, yeniden düzenlenmesi, yapılan inceleme sonuçlarına göre belgelerin geçerliliğinin devam ettirilip ettirilmemesi, ceza verilmesi, cezaların kaldırılması, süre verilmesi, firmaların kendi talepleri dışındaki belge iptalleri v.b. konular ile bunlarla ilgili itirazların değerlendirilmesi hususlarında her türlü kararı almaya yetkilidirler.

- Kararlar katılanların ekseriyeti ile alınır oylamada çekimser kalınmaz. Eşitlik halinde karar, Başkanın oyuna göre alınır. Sekreteryaya hizmetlerini ilgili Enstitü Birimleri yapar.

İnceleme Heyeti :

Madde 6 - İncelemeyi gerçekleştirmek üzere İnceleme ve Deney Görevlileri havuzunda yer alan konuyla ilgili Enstitü'ce görevlendirilen, yönerge hükümlerine ve Enstitü prosedürlerine uygun olarak görev yapan; en az iki uzmandan oluşur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Müracaat

Müracaat :

Madde 7 - Bu Yönerge kapsamındaki işlemler için yapılacak Müracaatlar, aşağıda belirtilen belgelerle (2'şer nüsha) birlikte ÜBM veya konu ile ilgili yetki verilen Taşra Teşkilatlarına yapılabilir.

7.1 Münferit Araç Uygunluk Belgesi Müracaatı için Gerekli Belgeler :

- AİTM Münferit Araç Uygunluk Belgesi (Kontrol Listesi, Alınan Deney Raporları eklenecektir.)
- Hesap formları ,Teknik Resim ve detay resimleri,
- Araç Ruhsatı (fotokopisi Enstitü nüshasına eklenecek. Gerekli görüldüğünde aslı istenecektir),
- Kasa Hesabı (TS 4930'a göre)
- Yeni araçlarda; Temel araç Tip Onay Belgesi, Martoy Ek IX'a göre Uygunluk Belgesi (Aslı görülüp, fotokopisi Enstitü nüshasına eklenecek. Gerekli görüldüğünde aslı istenecektir) veya Araç faturasının fotokopisi.
- Enstitü'nün gerek duyduğu diğer dökümanlar. (Tip onay belgesi, CE uygunluk beyanı vs.)

7.2 Seri Tadilat / Seri İmalat Tip Onay Belgesi Müracaatı için Gerekli Belgeler:

- Müracaat Formu, (Her bir tip araç için ayrı Müracaat yapılacaktır.)
- Firma Yetkilisi İmza Sirküleri (Noter Tasdikli),
- Marka Tescil Belgesi,
- Kapasite Raporu,
- Sanayi Sicil Belgesi(Sadece Tarım Römorku için)
- Ticaret Sicil gazetesi(Sadece Tarım Römorku için)
- Her tip araç için Seri Tadilat Tip Onay Belgesi (AİTM Ek V A/1'e göre),

- Tanıtım Bildirimi (Bilgi Dökümanı AİTM Ek V/A'ya göre)
- Her tip araç için Uygunluk Belgesi (AİTM Ek V A/2'ye göre)
- Hesap formları ,Teknik Resim ve detay resimleri,
- Alınan Deney raporları
- Aracın Tanıtım Etiketleri Örneği, (Sadece Tarım Römorku için)
- Aracın Tanıtım Kataloğu,
- Yetkili Mühendis İmza Sirküleri (Noter Tasdikli),
- Mühendis Yetki Belgesi,
- Yetkili Mühendis ile Sözleşme veya Firmada çalıştığına dair Belge.
- Temel Araç Uygunluk Belgesi (Tarım Römorkunda Aranmaz)
- Seri Tadilat/Seri İmalat Tip Onay Belgesi Tip sözleşmesi

7.3. Alternatif Yakıtlı (LPG) Araçlar Seri İmalat/ Tadilat Tip Onay Belgesi Müracaatı için Gerekli Belgeler:

- Müracaat Formu,
- Firma Yetkilisi İmza Sirküleri (Noter Tasdikli),
- Her tip araç için Seri Tadilat Tip Onay Belgesi -AİTM Ek V A/1'e göre- (Ana firma dosya bilgilerine göre)
- Her tip araç için Uygunluk Belgesi –AİTM Ek V A/2'ye göre - (Üniversite raporlarında adı geçen araçlar için),
- Tanıtım Bildirimi (Bilgi Dökümanı AİTM Ek V/A'ya göre)
- Yetkili servis (Bayi) Listesi, (Distribütör /ana firma tarafından onaylı)
- T.C. STB Satış Sonrası Hizmetleri Yeterlilik Belgesi (Güncel)
- Garanti Belgesi ,(Tüketici için Distribütörce hazırlanmış nihayi örnek)
- Kullanma ve bakım broşürü,(Tüketici için hazırlanmış örneği)
- İthalatçı menşei(Yurtdışı firma güncel ve elçilik onaylı) sözleşmesi ,(Distribütör ve ithalatçıdan istenir)
- İmalatçı marka tescili
- LPG kitine(aksam ve parçalarına) ait E belgeleri. (Aksam Listesi, Distribütör /ana firma tarafından onaylanacaktır.)
- Enstitü Hizmet Yeterlilik Belgesi- Belge içeriğinde İthalatçı/İmalatçı Ünvanı, LPG kit markası yer alacaktır (Montaj yapan işyerleri için),
- Her tip araç için yakıt sistemi uygunluk raporu (ECE R67-01'e uygun Enstitü veya Otomotiv Ana Bilim Dalı Olan Üniversitelerden alınan. Her raporda aksam listesi parça tip onay numaraları yer alacaktır), -Ana firma/Distribütörden istenecektir,

- Yetkili Mühendis İmza Sirküleri (Noter Tasdikli)
- Mühendis Yetki Belgesi ve Firma adına SMM belgesi,
- Enstitü ile firma arasında yapılan sözleşme,

7.4. Alternatif Yakıtlı (CNG) Araçlar Seri İmalat/ Tadilat Tip Onay Belgesi Müracaatı için Gerekli Belgeler:

- Müracaat Formu,
- Firma Yetkilisi İmza Sirküleri (Noter Tasdikli),
- Her tip araç için Seri Tadilat Tip Onay Belgesi -AİTM Ek V A/1'e göre- (Ana firma dosya bilgilerine göre)
- Her tip araç için Uygunluk Belgesi –AİTM Ek V A/2'ye göre - (Üniversite raporlarında adı geçen araçlar için),
- Tanıtım Bildirimi (Bilgi Dökümanı AİTM Ek V/A'ya göre)
- Yetkili servis (Bayi) Listesi, (Distribütör /ana firma tarafından onaylı)
- T.C. STB Satış Sonrası Hizmetleri Yeterlilik Belgesi (Güncel)
- Garanti Belgesi ,(Tüketici için Distribütörce hazırlanmış nihayi örnek)
- Kullanma ve bakım broşürü,(Tüketici için hazırlanmış örneği)
- İthalatçı menşei(Yurtdışı firma güncel ve elçilik onaylı) sözleşmesi ,(Distribütör ve ithalatçıdan istenir)
- İmalatçı marka tescili
- CNG kitine(aksam ve parçalarına) ait E belgeleri. (Aksam Listesi, Distribütör /ana firma tarafından onaylanacaktır.)
- Enstitü Hizmet Yeterlilik Belgesi- Belge içeriğinde İthalatçı/İmalatçı Ünvanı, CNG kit markası yer alacaktır (Montaj yapan işyerleri için),
- Her tip araç için yakıt sistemi uygunluk raporu (ECE R110'a uygun Enstitü veya Otomotiv Ana Bilim Dalı Olan Üniversitelerden alınan. Her raporda aksam listesi parça tip onay numaraları yer alacaktır), -Anafirma/Distribütörden istenecektir-
- Yetkili Mühendis İmza Sirküleri (Noter Tasdikli)
- Mühendis Yetki Belgesi ve Firma adına SMM belgesi,
- Enstitü ile firma arasında yapılan sözleşme,

7.5 Proforma Fatura Onayı Müracaatı için Gerekli Belgeler:

- Dilekçe,
- Proforma Fatura (1 asıl 1 fotokopi),
- Araca ait Teknik Bilgileri ihtiva eden katalog-broşür,
- AT Tip Onay Belgesi/Ulusal Tip Onay Belgesi (Yetki Belgeli Mühendis tarafından imzalı),
- Her tip araç için Uygunluk Belgesi (MARTOY Ek. IX) (Yetki Belgeli Mühendis tarafından imzalı)

- Vekaletname (Dosya takibi için)
- Yetkili Mühendis ile sözleşme veya firmada çalıştığına dair belge
- Üst yapıli araçlar için CE Uygunluk Belgesi/Beyanı, taahhütname

7.6 İthal Araçların Gümrüklerde Denetimi/Uygunluk Yazıları Müracaatı için Gerekli Belgeler:

- Dilekçe,
- İmza Sirküleri,
- Proforma fatura (vizeli),
- Üst yapı için AT Belgesi, CE Raporu veya Tadilat Projesi,
- Yetki Belgeli Mühendis ile Sözleşme,
- Yetki Belgeli Mühendis tarafından imzalı Uygunluk Belgesi .

7.7 Tek tek Araç Uygunluk Raporu Müracaatı için Gerekli Belgeler:

- Dilekçe,
- Firma antetli kağıdına ıslak imzalı Yetkili Mühendis ile yapılan sözleşme (ilk müracaatta) ,
- Noter Tasdikli Firma Yetkilisi İmza Sirküleri(ilk müracaatta) ,
- Noter Tasdikli Yetkili Mühendis'e ait İmza Sirküleri(ilk müracaatta)
- Her tip araç için Münferit Araç Uygunluk Belgesi -AİTM Ek V A/3'e göre- Tanıtım Bildirimi (Bilgi Dökümanı AİTM Ek V/A'ya göre)
- Onaylı Proforma fatura (vizeli),
- Gümrük Beyannamesi örneği ve/veya Gümrük Muayene raporu,
- Mühendis Yetki Belgesi

İçeren üç takım dosya ile müracaat edilecektir.

7.8 Münferit Araç Uygunluk Belgesi (Bedelsiz – TASİŞ) Müracaatı için Gerekli Belgeler:

- Dilekçe,
- Her tip araç için Münferit Araç Uygunluk Belgesi -AİTM Ek V A/3'e göre- (Ana firma dosya bilgilerine göre)
- Tanıtım Bildirimi (Bilgi Dökümanı AİTM Ek V/A'ya göre)
- Trafik şahadetnamesi veya TASİŞ'ten alınmış fatura.

7.9 Tehlikeli Atık Taşıma Uygunluk Belgesi Müracaatı için Gerekli Belgeler:

- Müracaat Formu,
- Noter Tasdikli Firma Yetkilisi İmza Sirküleri(ilk müracaatta)
- Bağlı olduğu Oda, Dernek v.b. kayıt belgesi

- Araç Ruhsatı Fotokopisi
- Sürücü Eğitim Sertifikası

İçeren iki takım dosya ile müracaat edilecektir.

Enstitü gerektiğinde Müracaat esnasında ilave bilgi ve belgeleri isteyebilir. Bütün Müracaatlarda konusuna göre ücretlendirme tablosunda belirtilen ücretin ödendiğine dair evrakın eklenmesi gerekmektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İnceleme ve Belgelendirme

İnceleme, Tetkik , Tasdik Ve Uygulama Esasları :

Madde 8 - Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmeliğin ilgili maddeleri kapsamında aşağıda maddeler halinde belirtilen işlemler yapılır.

Seri Tadilat/Seri İmalat Tip Onay Belgesi :

Madde 9 - Tip Onayı verilmeyen araçlara yetkili mühendisler tarafından hazırlanan proje tetkik ve tasdik edildikten sonra; üretim yapılan iş yerinin yeterliliği ve prototip aracın onaylı projeye uygunluğu incelenir. Uygun bulunması halinde firmaya Seri Tadilat/Seri İmalat Tip Onay Belgesi verilir. Diğer hususlarda AİTM Yönetmeliğinin ilgili Maddesindeki şartlar uygulanacaktır.

İthal Araçların Gümrüklerde Denetimi/Uygunluk Yazıları :

Madde 10 - Enstitü inceleme komisyonunca araç üzerinde; yetkili mühendis tarafından hazırlanan Uygunluk Belgesine ve ilgili Yönetmeliklere göre gerekli inceleme yapılır. İnceleme sonucu ilgili Gümrük İdaresine bir üst yazı ekinde rapor ile bildirilir.

Bedelsiz olarak veya teşvik yoluyla ithal edilen araçlar ile Maliye Bakanlığı Tasfiye işleri Genel Müdürlüğü tarafından satışa sunulan araçlar için; AT Tip Onay Belgesi aynen kabul edilir. AT Tip Onay Belgesi olmayan araçlar için Yetki Belgesi almış mühendisler tarafından Münferit Araç Uygunluk Belgesi -AİTM Ek V A/3'e göre düzenlenir ve Münferit Araç Uygunluk Belgesi Enstitü tarafından onaylanır.

Eski araçlar ve diğer ülkelerden gelen araçlardan Egzoz Emisyonu, Gürültü ve Frenlerin Uygunluğu ile ilgili belgeler aranır.

Bu kapsamda eski veya kullanılmış araçlar için; AİTM Yönetmeliğine Uygunluk aranır. Uygun bulunması halinde AİTM'ye göre Münferit Araç Uygunluk Belgesi düzenlenir ve Enstitü tarafından onaylanır.

Ticari araçlarda ise, ek olarak ağırlıklar ve boyutlar bakımından yürürlükteki mevzuata uygunluk aranır.

Karayolu trafiğine çıkmayacak veya işlevi nedeni ile yürürlükteki mevzuata uymayan araçlara ise, ancak gerekçesi açıkça belirtilerek ve hangi şartlarda karayoluna çıkabileceği açıklanarak müsaade verilir.

Çıplak şasi üzerine monteli (araç üstü tank, vidanjör, çöp kasası, itfaiye kasası ve düzenleri, vinç, çimento ve benzeri malzeme siloları gibi) üst yapı araçlarının ithalinde; çıplak şasili aracın Tip Onayının ve üst yapıyla ilgili CE Uygunluk Belgesinin ibraz edilmesi halinde yetkili mühendisçe hazırlanan ve Enstitü tarafından onaylanan Uygunluk Belgesi ile işlem yapılır.

Diğer hususlarda AİTM yönetmeliğinin ilgili Maddelerindeki şartlar uygulanacaktır.

Tadilat Projelerinin Tetkiki ve Tasdiki :

Madde 11- Firmalar tarafından tadilat ile ilgili olarak Enstitü'nün ÜBM veya Taşra Teşkilatına müracaat edilir.

Münferit üst yapı imalatı maddesinde tamamlanmamış Tip Onayı Belgesi bulunan bir araç üzerinde, varyant ve versiyon seviyesinde yapılacak değişiklikler, ancak bu araç için 1. Seviye Ulusal Tip Onayını almış imalatçısı tarafından gerçekleştirilebilir.

Tadilatı yapılacak aracın tadilatla ilgili parça, aksam, teknik ünite veya sistemi "E" ve/veya "e" belgeli ise, belgelerinde o araca uygulanabileceği belirtilmiş ve montaj talimatı varsa, sadece montajı yapan firma teknik sorumlusunun uygunluk beyanı ile işlem tamamlanır.

Tadilatlarda Enstitü yol emniyeti, araç güvenliği ve çevreye zararları nedeni ile uygun görmediği araçları, bedeli tadilatı yapan tarafından karşılanmak üzere inceleyebilir.

Tadilatlar için araç proje onaylarında AİTM veya gerektiğinde MARTOY Yönetmeliğine bağlı ilgili yönetmeliklerin hükümleri uygulanır.

Diğer hususlarda AİTM yönetmeliği'ndeki şartlar uygulanır.

Münferit Üst Yapı İmalatı :

Madde 12- Fiziki özellikleri tamamen aynı olan ürünlerinden, bir yıl içinde en fazla 50 adet üretilmesi durumunda, münferit imalat sayılır. Bir üründe yapılan estetik ve renk farklılıklarından dolayı yukarıda belirtilen miktar artırılmaz. Münferit imalatlar Tip Onayına tabi değildir. Bunların mevzuata uygunluğunun denetimi ve onayı Enstitü tarafından yapılır.

Yetkili Teknik Sorumlular :

Madde 13 - Araçlar için yetki almış mühendisler "Teknik Sorumlu" olarak görevlendirilir. AİTM ve MARTOY Yönetmeliklerine ve tebliğlere aykırı durumlar ve can ve mal güvenliğini tehlikeye atacak uygulamalarda ilgili firma yetkilileri ile birlikte yetkili mühendisler sorumludur.

Parça, aksam, teknik ünite ve sistemler için konusuna uygun ilgili mühendis odasına kayıtlı, firmada fiilen çalışan veya firma ile sözleşmesi olan mühendisler Teknik Sorumludurlar, konuyla ilgili Yönetmelik yayımlandığında , Sanayi ve Ticaret Bakanlığı “Motorlu Araçlar Teknik Komitesi” hangi branştaki mühendislerin o yönetmelik için Teknik Sorumlu olabileceğini tespit eder.

Firmalar birden fazla Teknik Sorumlu belirleyebilir ve bu sorumluları gerektiğinde değiştirebilir. Değişiklikleri iki ay içerisinde Enstitü’ne bildirmek zorundadır.

Teknik sorumlular, parça, aksam, teknik ünite ve sistemler için de yetkilidirler.

Proje tetkik ve tasdik usulleri :

Madde 14 - Proje ve belgeler Yetki Belgesi almış Makine Mühendisleri tarafından tanzim edilerek Enstitü ÜBM veya Taşra Teşkilatında kadrolu veya geçici hizmet Sözleşmesi ile part-time çalışan makine mühendisleri tarafından tetkik ve tasdik edilir.

Proje Hesaplarında **TS 4930** standardından faydalanılacaktır.

Proje Teknik Resimleri **TS 88**’e uygun ve en az üç görünüşlü olarak aydınlar üzerine veya bilgisayar ortamında çizilecektir. Araca ait üç görünüşlü teknik resimler en az A3 boyutunda hazırlanıp A4 formatında katlanmalıdır.

Proje Teknik Resimlerinde imalat, tadilat veya montaj detayları gösterilecektir.

Teknik Resimler **TS 88**’de verilen norma uygun olarak katlanıp dosyalanmış olacaktır.

Münferit Araç Uygunluk Belgesi, Hesap Formları ve Projeler üzerinde ilave, silinti, kazıntı ve düzeltmeler bulunmayacaktır.

Her resim formatında sağ alt köşesinde **TS 88**’e göre neye ait olduğunu açıklayan başlığın olması sağlanacak ve bütün bilgiler tam olarak doldurulacaktır.

Resim formatları kenarlardan 10 mm. İçeriden çizilecek çizgi ile çerçeve içine alınacaktır.

Kontrol ve Tasdik sırasında Proje Raporu, Hesaplar, Teknik Resimler ve Münferit Araç Uygunluk Belgesi kontrol edilerek tasdik edilecektir.

İnceleme Ve Uygulama Esasları :

Ön İnceleme :

Madde 15 Müracaat dosyası, ilgili Yönetmeliklere uygunluğu yönünden ön incelemeye tabi tutulur. Uygun olmayan veya eksik olan müracaatlar kabul edilmez.

İnceleme :

Madde 16- Belge talebinde bulunan firmanın üretim yerleri, **TS ISO EN ISO 9000** serisi Standardlar çerçevesinde veya ilgili Yönetmeliklere göre Enstitüce görevlendirilen ve en az iki kişiden teşekkül eden İnceleme Heyeti tarafından incelenir. Firma yeterli bulunursa üretim yeri uygunluğu ile ilgili inceleme raporu tanzim edilir. Enstitü HYB kapsamında Yetkili Bayi yer alması şartıyla.

Hizmet Yeterlilik Belgesi olan LPG / CNG montajı yapan işyerlerine yeniden inceleme yapılmayabilir.

Muayene ve Deneyler :

Madde 17- İlgili Yönetmelikte istenilen muayene ve deneyler İnceleme Heyetince firma ile koordineli olarak firmada prototip araç üzerinde yapılır.

Muayene ve Denev Sonuçlarının Değerlendirilmesi :

Madde 18- Yönetmelikte istenen Muayene ve deneylerden olumlu sonuç alınması durumunda Belge verilmesine esas olmak üzere Muayene ve Denev sonuçlarını kapsayan inceleme Raporu düzenlenir. Firmanın incelenmesiyle ilgili olarak inceleme komitesince firmada inceleme yapıldığını gösteren tutanak ve rapor belgelendirme komisyonu tarafından değerlendirilerek firmaya belgenin veriliş verilmemesine karar verilir.

Muayene ve denev'lerden olumsuz sonuç alınması durumunda uygunsuzluk firmaya yazı ile bildirilir.

Kapsam Genişletme :

Madde 19- Belge Kapsamının yeni bir tip için genişletilmesi için Enstitüye yazılı müracaatta bulunması ve Enstitüce yapılacak incelemeden olumlu sonuç alınması halinde belgenin kapsamı genişletilir.

Madde 20 Firmada yeniden inceleme yapılmasını gerektirmeyen durumlarda belgenin kapsamı doğrudan da genişletilebilir.

Unvan Değişikliği :

Madde 21 Unvanı değişen ve bu değişikliği Ticaret Sicil Gazetesinde ilan edilen firmanın, müracaatta istenen yeni şirket adına düzenlenmiş belgeleri Enstitüye sunması halinde firmada yeniden inceleme yapılmadan yeni unvana göre belgesini düzenleyebilir. Enstitü gerek görürse belgeyi yeni unvana göre düzenlemeden önce firmada inceleme yapmaya yetkilidir.

Sözleşmenin Akdi :

Madde 22- Seri İmalat/Tadilat Tip Onay Belgesi verilen araçlarla ilgili tasarım ve imalat hatalarından doğabilecek her türlü hukuki, idari, mali ve teknik sorumluluklar için firma ile bir Tip Sözleşme imzalanır.

Ara Kontrol :

Madde 23- Seri İmalat/Tadilat Tip Onay Belgesi verilen firmalara yılda bir kez ara kontrol yapılır .

BEŞİNCİ BÖLÜM

Mali Hususlar

Ücretler :

Madde 24- Enstitü firmalara bu yönerge kapsamında vermiş olduğu hizmetlerden dolayı aşağıda maddeler halinde belirtilmiş ve ücretlendirme tablosundaki ücretleri tahakkuk ettirir.

Belgelendirme Giderleri Avansı :

Madde 25- Belge için yapılan Müracaat esnasında Belgelendirme Hizmetleri ile ilgili yapılacak harcamalardan mahsup edilmek üzere Ücretlendirme Tablosunda tespit edilen miktarda avans olarak alınan ücrettir.

İnceleme Ücreti :

Madde 26- Belgelendirme faaliyeti ile ilgili olarak üretim yeri incelemesi veya diğer İnceleme Hizmetleri için Ücretlendirme Tablosunda tespit edilen miktarda tahakkuk ettirilen Teknik Hizmet ile inceleme amacıyla görevlendirilen; uzmanların ulaşım, iache ve ibate giderlerinin toplamı olarak alınan ücrettir.

Seri İmalat/Tadilat Tip Onay Belgesi Ücreti :

Madde 27- Firmanın yapmış olduğu Müracaat üzerine üretim yerinde yapılan inceleme ve araçlar üzerinde ilgili dokümanlara göre yapılan muayene ve sonuçlarının olumlu olması halinde düzenlenen belge için Ücretlendirme Tablosunda tespit edilen miktarlarda alınan ücrettir.

Uygunluk Belgesi Ücreti :

Madde 28- İthal edilen araçların denetlenmesi ve uygunluğunun değerlendirilmesi için tahakkuk eden ve Ücretlendirme Tablosu tespit edilen miktarda alınan ücrettir.

Proforma Fatura Tasdik Ücreti :

Madde 29- Araçların ithalinden önce Proforma faturaların tasdik edilmesi için tahakkuk eden ve Ücretlendirme Tablosu belirtilen ücrettir.

Teknik belge ve Hesap Formları Ücreti :

Madde 30 Enstitü tarafından hazırlanan Teknik Belge ve Hesap formlarının her bir cildi için Ücretlendirme Tablosu belirtilen ücrettir.

Tasdik Projesi Tetkik ve Tasdik Ücreti :

Madde 31 Yetki Belgeli Mühendisler tarafından hazırlanan tadilat projelerinin tetkiki ve tasdiki için Ücretlendirme Tablosu tespit edilen miktarda alınan ücrettir.

Ödeme Yapma Şekli :

Madde 32- Ücretler Enstitümüz veznelerine makbuz karşılığı veya Enstitü'nün belirleyeceği banka hesaba yatırılarak tahsil edilecektir. Dekontu Proje tasdik edilmeden önce ibraz edilecektir.

Firmanın Mali Yükümlülükleri :

Madde 33- Firma bu Yönergeye göre tahakkuk edecek her türlü ücreti yapılan tebligata müteakip **15 gün** içinde Enstitüye ödemekle yükümlüdür.

Gecikme Zammı :

Madde 34- Borcunu belirtilen süre içinde ödemeyen firmaya gecikme zammı uygulanır.Gecikme zammı borcun muaccel olduğu tarihten itibaren hesaplanır. Faiz

nispeti alacaklarını **6183** sayılı amme alacaklarının tahsili usulü hakkındaki kanuna göre tahsil eden kurumlar için tespit edilen ve aynı kanunun **51.** nci maddesine göre kararname ile belirlenen faiz nispetidir.

Diğer Hususlar :

Madde 35- Bu Yönergede belirtilmeyen konularda “Enstitü Ürün Belgelendirme Merkezi Ücret Yönergesi” ndeki hususlar uygulanır.

ALTINCI BÖLÜM

Enstitü'nün Ve Firmaların Yükümlülükleri

Firmanın Yükümlülükleri :

Madde 36 - Firma, ilk inceleme sırasında ve daha sonra yapılacak ara kontrolde Enstitüce görevlendirilen İnceleme Heyetine gerekli görülecek her türlü bilgi ve belgeleri doğru ve eksiksiz vermekle ve çalışmalarda gerekli kolaylığı sağlamakla yükümlü olup, ayrıca;

- a) Firma Seri İmalat/Tadilat Tıp Onay Belgesi ile belirlenmiş şartlara uygun üretim yapmak ve piyasaya uygun özelliklerde ürün arz etmekle yükümlüdür.
- b) Firma, Müracaat dokümanlarındaki bilgilerde veya üretim yeri incelemelerinde tespit edilen hususlarda meydana gelen değişiklikleri, 30 gün içerisinde yazılı olarak Enstitü'ye bildirmek ve bununla ilgili belgeleri göndermekle yükümlüdür.
- c) Firma, üretimini bir müddet için durdurması veya üretimden vazgeçmesi durumunda Enstitü'yü yazılı olarak haberdar etmekle yükümlüdür.
- d) Firma, ürün üzerinde, yapacağı değişiklikleri Enstitü'ye bildirmekle yükümlüdür.
- e) Firma belgesini hiçbir kişi veya Kuruluşa devredemez.
- f) Firma, belgelerini kısmen veya okunmayı zorlaştıracak bir şekilde çoğaltamaz, belgelerin aslını veya kopyalarını tahrif edemez.
- g) Firma, bu yönerge kapsamında verilen hizmetlere ilişkin olarak adına tahakkuk ettirilen ücretleri belirtilen süre içerisinde ödemekle yükümlüdür.
- h) Firma, üçüncü taraflardan kendisine bildirilen ürünün yönetmeliklere uygunluğu ile ilgili olan şikayetlerin, bu şikayetlerle ilgili olarak ürünün uygunluğunu ilgilendiren hatalar için aldığı önlemlerin kaydını tutulmakla, talep edildiğinde ÜBM yetkililerinin incelemesine hazır bulundurmakla yükümlüdür.

Enstitü'nün Yükümlülükleri :

Madde 37- Enstitü'nün firmaya karşı yükümlülüğü aşağıda belirtilmiştir:

- a) Enstitü, bu yönerge hükümlerinde meydana gelecek değişiklikleri firmaya bildirmekle yükümlüdür.

- b) Enstitü, belgelendirmeye esas teşkil eden standartlarda veya kriterdeki değişiklikleri firmaya bildirmekle yükümlüdür.
- c) Enstitü, Belgelendirme hizmetleriyle ilgili olarak Ücretlendirmede meydana gelecek değişiklikleri firmaya bildirmekle yükümlüdür.
- d) Enstitü, vermekte olduğu belgelendirme hizmetleri esnasında, hizmet verdiği kuruluşlardan temin ettiği bilgi ve dokümanlar hakkında, yasal olarak gerekli haller dışında üçüncü taraflara bilgi veremez.

YEDİNCİ BÖLÜM

Sözleşme Konusu Teknik Esaslardaki Değişiklikler ve Düzeltmeler

- Madde 38-** Enstitü Sözleşme konusu teknik esasları tadil veya revize etmesi halinde bunları firmaya bildirir firma yeni esaslara göre gerekli düzenlemeleri yapar. Enstitü mevzuat hükümlerine aykırı olmamak ve haksız rekabet ortamı yaratmamak kaydıyla uygun bir geçiş süresi tanıyabilir.
- Madde 39-** Firmaya verilen Tıp Onayı Belgesi ilgili olarak standart veya yönetmelik yayınlanması durumunda,Enstitü'ce firmaya gerekli hazırlıkları yapması için uygun bir süre verilir.Tanınan süre sonunda yapılan incelemeden olumlu sonuç alınması halinde Belge yenilenir.Olumsuz sonuç alınması halinde sözleşme fesih Belge iptal edilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Yönergeye Aykırı Hareket

- Madde 40-** Firmanın işyerinde olumsuz yönde bir değişiklik olduğunun veya Yönerge ile Sözleşmenin diğer hükümlerine aykırı hareket ettiğinin tespiti halinde Enstitü,gerekli düzeltmeyi sağlamak amacıyla aşağıdaki uygulamaları sırasıyla veya aykırılığın önem derecesine göre herhangi birinden başlayarak tatbik eder. Enstitü bu uygulamaların her kademesinde gerekli gördüğü incelemeleri yapmak ve yeni düzeltici taleplerde bulunmak yetkisine sahiptir.

Uyarma :

- Madde 41-** Enstitü tespit ettiği aykırılıkların derhal veya belirli bir süre içinde giderilmesi için firmaya uyarı bildiriminde bulunur.Firma tebligattan sonra gereğini yerine getirmek ve almış olduğu tedbirleri 15 gün içerisinde bir raporla Enstitü'ye bildirmekle yükümlüdür.

Sözleşmenin Feshi :

- Madde 42-** Sözleşme;firmanın talebi veya tip onayının dayanağı olan teknik esasların iptal edilmesi veya 41. maddeye göre yapılan uyarıya rağmen aykırılığın devam ettiğinin tespiti veya ilk defa tespit edilen aykırılığın önem derecesi göz önünde bulundurularak Enstitü'ce tek taraflı fesih edilir. Bu durumda fesihten doğan masraflar ve firmanın mevcut borçları tahsil edilir.Firmanın kendi isteği ile fesih

talebinde bulunması , mali yükümlülüklerini yerine getirmeme ve 39. maddeye göre verilen süre sonunda müracaat edilmemesi halinde Belgelendirme Komisyonu kararına gerek duyulmadan ilgili belgelendirme birimlerince fesih işlemi gerçekleştirilir.

Madde 43- Fesih kararları,Enstitü tarafından gerek görüldüğünde Resmi Gazetede,Enstitü yayın organlarında ve günlük gazetelerde yayımlanır.Firma fesih kararının tebliğinden itibaren derhal belge kullanmaya son verir.Firma kendisine verilmiş belgeleri 15 gün içerisinde Enstitü'ye iade eder.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Belgenin Haksız Kullanımı

Madde 44- Enstitü ile sözleşme imzalamadan belge kullanan veya sözleşmesi herhangi bir sebeple sona halde Belge kullanan veya firma adına düzenlenmiş Belgeyi başka firmalara kullandıran firmalar

a) Enstitü'yü maddi zarara sokmaları nedeniyle dava tarihindeki,
-Belgelendirme Giderleri Avansı
-Tip Onay Belgesi Ücreti
toplamı kadar maddi tazminat,

b) Kamu kuruluşunun manevi itibarını haksız rekabet ortamı yaratarak, kamu yararını zedeleyecek şekilde kullanması ve kamuoyunu yanıltarak Enstitü'ye duyulan güveni sarsması sebebiyle, dava tarihindeki
- Tip Onay Belgesi Ücretinin 10 katı kadar manevi tazminat davası açılır.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Madde 45- Bu yönergede belirtilmeyen hususlardaki uygulamalar, Bakanlığın yayınladığı ilgili Tebliğ ve Yönetmeliklere göre yapılır.

Madde 46- Araçla ilgili belge verilmiş olması, Firmayı Kanun, Tüzük, Kararname, Tebliğ, Yönetmelik vb. şartlarına ve diğer mevzuat hükümlerine uyma yükümlülüğünden kurtarmaz.

Madde 47- Firma Enstitü kararlarına tebellüğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde itiraz edebilir. İtirazın incelenmesinden sonra Enstitünün vereceği karar kesindir.

Madde 48- Enstitüce yönergenin 42. maddesine göre sözleşmesi ve belgesi fesih edilen firmanın feshe konu olan ürünü için; aynı veya değişik markalarda, ünvanlarda ve üretim yerlerinde olsa dahi yapacağı yeni müracaat 6 ay içerisinde işleme konulmaz.

Madde 49- Belge almak için Enstitüye müracaat eden firmalar bu yönerge hükümlerine eksiksiz olarak uymayı kabul etmiş sayılır. Çıkacak ihtilaflarda sözleşmeyle belirlenmiş olan

yetkili mahkeme ve icra dairesinin yanı sıra, Ankara Mahkeme ve İcra Daireleri de yetkilidir.

ONİKİNCİ BÖLÜM

Yönergede Değişiklik, Yürürlük ve Yürütme

Yönergenin Değiştirilmesi :

Madde 50- Enstitü iş bu Yönergeyi her zaman değiştirme hakkına sahiptir. Ancak değişiklikten önce kazanılmış haklar sözleşmenin bitimi tarihine kadar geçerlidir.

Yürürlük Tarihi :

Madde 51- Bu Yönerge Yönetim Kurulunun **23 Eylül 2005** tarih ve **XVI/19-155** sayılı kararı ile **01 Kasım 2005** tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Madde 52- Bu Yönergenin yürürlüğe girmesi ile “*Araç Tadilat Projeleri Tetkik ve Tasdik Yönergesi*” yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürütme :

Madde 53- Bu Yönerge hükümlerini Enstitü Yönetim Kurulu Yürütür